

1

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

02 יוני 2010

ת"א 37469-01-10 אלי לייך - שילוח בינלאומי בע"מ נ' ט.אלסייד דגן בע"מ ואח'

2

בפני כב' השופטת אושרי פרוסט-פרנקל

תובעים אלי לייך - שילוח בינלאומי בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד אלון לב

נגד

נתבעים 1. ט.אלסייד דגן בע"מ
2. דאוד ח'ורי
3. לוריית ח'ורי
4. טארק חורי
5. אימן כילאני
6. עומר אלשעאר
ע"י ב"כ עו"ד חובב ביטון

פסק דין

בפניאטביעה בסך 86,292 ₪ אשר הוגשה ע"י התובעת חברה לשילוח בינלאומי, חברה המעניקה במסגרת עיסוקיה גם שירות ליבואנים להבאת מכולות עם טובין ארצה.

לטענת התובעת היא סיפקה שירותים אלה לנתבעת 1 כאשר בתקופה הרלוונטית נתבעים 2 עד 4 היו בעלי תמניות ו/או מנהליה.

עוד שלטענת התובעת, הנתבעת ביצעה פעולות שונות בתוך התאגיד, בין בשינוי שם התאגיד מדי פעם ובהתלפת בעלי המניות והמנהלים בה.

בפועל לטענת התובעת, פעולות אלה הקשו עליה להתחקות אחר בעלי המניות של נתבעת 1, ואף מצבאות על עירוב וערבוב נכסים ו/או חברות ו/או ניהול ו/או בעלי המניות. מה שלטענת התובעת מולא אחריות קולקטיבית של כל המעורבים במעשי מרמה.

התובעת טוענת, כי הנתבעים, באמצעות נתבע 2, שכרו מהתובעת שירותי שילוח בינלאומיים ליבוא מכולות טובין ומיסים ארצה, וביום 13/12/08, הגיע לארץ מכולה עם טובין מספר KKFU 1663259 (להלן **המכולה**), ואת שירותי השילוח בגינה העניקה התובעת.

ביום 21/12/08, וכתנאי למסירת החזקה במכולה דרשה התובעת מהנתבעים לחתום כתב התחייבות להשגת המכולה בתוך 7 ימים ומסמך זה אכן נחתם ע"י יאיר מטעם נתבעת 1. (נספח ג' לכתב התביעה).

1	
2	
3	רק לאחר שהנתבעת חתמה על מסמך זה, מסרה לידיהם התובעת את מסמכי השליטה במכולה, כדי שיראונו אותה מתחולתה וישיבוה לידי התובעת בהקדם.
5	
6	התובעת מפרטת, כי כאשר היבואן משיב את המכולה בתוך 7 ימים, הוא פטור מדמי שהייה בגין איחול בהשבתה. ככל שהיבואן מאחר בהשבת המכולה הוא מחויב בדמי שהייה לחברה השילוח.
8	
9	לטענת התובעת, מרגע שקיבלו הנתבעים את החזקה במכולה הם ניתקו כל קשר עם התובעת, סירבו להשיב לה את החזקה במכולה וסירבו למסור לה מידע אודות מקום הימצאותה. משכך נאלצה התובעת להגיש תלונה במשטרה בגין גניבת המכולה, אך גם המשטרה לא סייע לה לאתרה.
12	
13	לאחר חיפושים רבים אותם ביצעה התובעת להקטנת נזקיה, היא איתרה את המכולה באזור התע"א 14 רותם בבאר שבע וביום 28/11/09, התובעת לקחה את המכולה ושילמה אף את הובלתה בסך 2,000 ₪.
16	
17	התובעת עותרת לחייב את הנתבעים לשלם לה דמי שהייה בגין אי השבת המכולה במועד לו התרחשה, בהתאם למחירון חברה הספנות בסך \$ 25 לכל יום בכל 7 ימי עיכוב ראשונים (מעבר ל - 7 ימי עיכוב הראשונים) \$ 40 ליום בגין 6 ימי עיכוב נוספים, \$55 ליום בגין 185 ימי עיכוב מעבר לכך, ובסך כולו עליה לשלם לתובעת \$18,950 בצירוף 2,000 ₪ הובלה ובקיצוץ הפיקדון.
18	הסכום אותו עותרת התובעת לחייב את הנתבעים הוא 86,292 ₪.
22	
23	לטענת התובעת, הנתבעים אחראיים כלפיה מכוח עוולת תרמית וגזל, לאחר שהונו את התובעת, ניסו להוציא מידיה את המכולה ללא כוונה להשיבה וטשטשו את עקבות הימצאותה.
24	בנוסף לטענתה, הנתבעים אחראיים למעשי ומחדלי הנתבעת ו/או עובדיה וגרמו את הנזק לתובעת, הם מרשלו ולא נהגו כפי שאדם סביר היה נוהג, נקטו בחוסר אכפתיות, באדישות ובחוסר יושר.
27	
28	על כן מצאה מוסיפה התובעת, כי נתבעים 2 - 4 לא גילו לה את מצבה הכלכלי האמיתי של נתבעת 1 ויצר מצג שווא אודות מצבה הכלכלי והיכולת לפרוע חובותיה. בתוך כך קיבלו לידיהם את המכולה ערב פעילות נתבעת 1 והעברת הבעלות בה לחברה חדשה.
29	בנוסף לטענת תהובעת, הם התרשלו בניהול החברה, בצעו מימון דק, עד שנתבעת 1 הפכה לחדלת פירעון לכן לטענתה, יש להרים את מסך ההתאגדות מעל החברה ולייחס לנתבעים 2 עד 4 את חובות נתבעת 1 כלפי התובעת.
34	
35	עוד מצאנת התובעת כי הנתבעים 2 עד 4 השתמשו באישיות המשפטית הנפרדת של החברה כדי להונות ולקפח את התובעת בנושה שלה.
37	
38	
39	
40	

1

לטענת התבעים, נתבעת 1 היא חברה פרטית העוסקת בין היתר ביבוא מוצרים מחו"ל, מנהלה ובעל מניותיה הוא נתבע 6 ונתבעים 2 - 5 הינם אנשים פרטיים.

4

נתבעת 25 היה בזמנים הרלוונטיים מעורב בהתנהלותה של הנתבעת 1 לצידו של יאיר משכית, ושניהם התנהלו מטעם נתבעת 1 אל מול התובעת.

7

לטענת התבעים, כל השינויים שהתבצעו בשם החברה ובעלי המניות בה, אינם קשורים להתנהלותה מול התובעת.

10

הנתבעים טוענים כי נתבעת 1 הפסיקה את ההתקשרות עם התובעת לאחר שהתרשמה כי התובעת רימתה אותה ונותרה חייבת לה כספים, במסגרת שירותי הובלה ימית ועמילות מכס שנתנה לה.

13

לטענת התבעים במסגרת שירותי עמילות המכס שנתנה התובעת לנתבעת 1, נקבע כי התובעת תשלם למכון התקנים עבור אישור למוצרים המיובאים ונתבעת 1 תשיב לה את הסכומים. כן נקבע, שהתבעת תשמש כמתווך בין התובעת לבין נתבעת 1 בעניין מכולות. בהקשר לכך, התובעת לקחה לידיה פיקדונות מבלי להשיבם לנתבעת 1, כך שהצטברו בידי התובעת כספים השייכים לנתבעת 1. הסתבר לנתבעים בדיעבד, כי התובעת גבתה מנתבעת 1 כספים לתשלום עבור מכון התקנים, בסכומים גבוהים בהרבה מאלה ששולמו בפועל.

20

משכך פנה יאיר משכית, מנהל נתבעת 1 בחודש אוגוסט 2008, אל מנהל התובעת ודרש את השבת הסכומים בסך 20,000 ש"ח, אך התובעת לא ענתה לטיעוני נתבעת 1 ולא השיבה את הסכומים שנדרשה. משכך הפסיקה הנתבעת 1 את ההתקשרות עם התובעת.

24

לקראת סיום היחסים המסחריים בין הצדדים בחודש דצמבר 2008, נתבעת 1 קיבלה משלוח סחורה מסין, בו טיפלה עדיין התובעת והוא נשוא תביעה זו. משלוח זה היה מיועד למפעלי הכור הגרעיני בדימונה.

28

לטענת התבעים, התובעת ידעה שלעיתים המכולות בה נמצאו מוצרי נתבעת 1 נותרו בחצרי הלקוח מסכומים עד לפירוקם. חציריו של הכור בדימונה היו מאובטחים ברמה גובה והתובעת ידעה שאין סיכון שהמכולה תיגנב.

המכונה נשוא תביעה זו שונעה ע"י נהג מטעם נתבעת 1 לכור בדימונה ונותרה מספר ימים בחצרי הלקוח. לאחר מספר ימים פנתה התובעת לנתבעת 1 בעניין השבת המכולה, אך באותו שלב, נתבעת 1 ניהל משא ומתן עם בעלי המכולה לרכישתה. התובעת שימשה כמתווכת בין נתבעת 1 לבעלי המכונה לעניין רכישתה, והייתה הסכמה בעל פה, שנתבעת 1 תרכוש את המכולה בסכום של \$ 2,000 וסכום זה יקוזז מהסכום שהתובעת חייבת לנתבעת 1.

עסקי רכישת המכולה לא התממשה והתובעת בהתנהלותה שלא כדין גרמה לבזבוז זמן יקר בו שהתממשה המכולה בחצרי הלקוח.

39

א (תל אביב) 37469-01/10 *** אלי לייך - שילוח בינלאומי בע"מ נ' ט.אלסייד דגן בע"מ, דאוד ח'ורי, לוריית...
לאות המתואר טוענים הנתבעים, כי לא היה צורך באיתור המכולה שכן התובעת ידעה היכן היא
נמצאת.

3

הנתבעים טוענים כי אין בין התובעת לנתבעים 3 - 6 כל יריבות, הם לא היו חלק מהתנהלות היחסים
העסקיים בין התובעת לנתבעת ולנתבע 2, טוענים הם, שאין לייחס לו באופן אישי השלכות
משמיות מהיחסים בין התובעת לנתבעת 1.

עוד טוענת הנתבעת, התובעת חייבת לנתבעת 1 סך 20,000 ₪ בגין כספים שגבתה ממנה שלא כדון,
והיא התרשלה בחוסר תום לב בהכשלת מימוש עסקת הרכישה של המכולה ע"י נתבעת 1.

10

הצדדים הסכימו לנהל הליך הוכחות בישיבת הקדם ללא הגשת תצהירי עדות ראשית.

12

מטעם התובעת העיד הבעלים והמנהל מר אלי כהן, כי בהתאם לנוהג בתחום עמילות המכס, השילוח
הבינלאומי וההובלה, במשך 7 הימים הראשונים של החזקת המכולה לא מחייבים את המחזיק
בתשלום דמי שהייה.

לטענתו, איש מטעמו לא הוביל את המכולה והתובעת אף לא שימשה בעסקה נשוא תביעה זו כעמיל
מכס או כמוביל, אלא הייתה המוביל הימי. משכך לא ידעה התובעת ולא יכולה הייתה לדעת
שהמלה הועברה לכור הגרעיני בדימונה, מה עוד שלא היה ביכולתו להיכנס לאתר.

19

לגרסת התובעת הפעילה חוקר פרטי ואת יו"ר ארגון לשכת המסחר מר ברי פנטוב ובעזרתם איתרו
את מקום הימצאות המכולה. לדבריו, נמסר לו ע"י נציגי הלקוח של המכולה, שעל נתבע 2 היה
להגיד לחציריו כדי לקחת את מכולה חזרה. בפועל, לטענתו כל ניסיונותיו לקבל מנתבע 2 מידע לגבי
הימאות המכולה עלו בתוהו.

24

בחקירתו הנגדית השיב מר אלי כהן, כי ניהל את ההתנהלות העסקית עם נתבעת 1 באמצעות נתבע 2
ובאמצעות מנהלה יאיר משכית, וכן ניהל שיחות טלפוניות עם מנהל היבוא של נתבעת 1 בשם משה

מנסול

28

על נסח ג' לכתב התביעה שהוא המסמך ההתחייבות של הנתבעת כתשלום דמי שהייה חתם יאיר
משכית מנהל נתבעת 1 אך נתבע 2 היה חלק מהתנהלות המשא ומתן ביניהם.

אלי לייך השיב בחקירתו, כי שווי מכולה חדשה הינו בין \$ 4,000 ל - \$ 5,000 אך יש קושי לאתר
מכולה לקנייה. לדבריו, לכל מכולה יש תעודת זהות ולא ניתן להחזיר לבעלים של המכולה, מכולה
חליפה במקום זו שנקלחה ממנה. מספר הזהות מאפשר לאתר את המכולה בכל מקום בו היא

נמצאת בעולם.

35

36

נתבעת 2 העיד, כי שימש כמנהל החברה ולטענתו שאר הנתבעים היו במועדים שונים מנהלים בנתבעת
1. אף שהתקשרות עם התובעת ביצע יאיר משכית שהיה מנכ"ל ואחראי על העסקאות ונתבעת 1
כשלכלכלית, לאחר שאחד החייבים שלה "עשה עקיצה" וחייב לה כספים רבים.

40

א (תל אביב) 37469-01/10 *** אלי לייך - שילוח בינלאומי בע"מ נ' ט.אלסייד דגן בע"מ, דאוד ח'ורי, לוריית...
לגרסתו הוא לא העלים את המכולה, התובעת ידעה שהיא נמצאת באזור רותם והיה עליה להחזיר
את המכולה. יתרה מכך, הוא לא הסתיר מידע לגבי מקום המכולה והתובעת ידעה את מקומה
המדויק, היא אף הייתה לטענתו שותפה בהובלת המכולה.

4

לגרסת נתבע 2, הוא תבע את התובעת בלשכת המסחר והתעשייה ולשכת הספנות בגין החוב הנטען
ע"י הנתבעת 1, אך אין בידי החלטה הקובעת שמגיע לנתבעת 1 כספים מהתובעת, אם כי לגרסתו
התובעת ננזפה בעקבות תלונתו.

8

נתבע 29 טען, כי לנתבעים לא הייתה כל כוונה לעקוץ את התובעת, ובוודאי שלא בסכומים אותם
טוענת התובעת שנתבעת 1 חייבת לה. עוד לגרסתו, המניות הועברו בין בעלי המניות מידי פעם
בהקשר לעסקאות מכר שבעלי המניות שחלקן לא יצאו אל הפועל.

12

מהראיות והעדויות אשר הובאו בפני עולה כדלקמן:

נתבע 1, באמצעות מורשה חתימה מטעמה לעניין זה, מר יאיר משכית, חתמה ביום 21/12/08, על
מסמך שתשלום דמי השהייה, אחסנה והוצאות טיפול במכולה לפיו היא אחראית להשבת המכולה
כשהיא ריקה ובמצב תקין, ובמידה ולא תשיבה בתוך 7 ימים תשלם התובעת עבור כל יום איחור
תשלום הקבוע במחירון חברה הספנות. (נספח ג' לכתב התביעה).

18

נתבע 1 התחייבה בחתימתה על מסמך זה, לשאת בתשלום כל הוצאות טיפול ואחזקת המכולה
ואיש 20 כי התחייבותה הינה בלתי חוזרת.
עוד נתבע באותה התחייבות כי המכולה נמסרה לנתבעת 1 בהסתמך על קיומן המלא והמדויק של כל
התחייבויות הנתבעת 1 לפי מסמך זה.

23

התובעת צירפה לכתב התביעה כנספח א', תדפיסים מרשם החברות החל ממועד הקמתה של נתבעת
1 ועד לתקופה הרלוונטית. ממסמכים אלה עולה כי החברה הוקמה בחודש פברואר 2007, כשבעל
המנסה הראשון בה והדירקטור הראשון הייתה נתבעת 3.

27

שם החברה בעת הקמתה, היה (מול הים 2000 בע"מ).

ביום 28/2/02, שונה שם החברה ל"ט.אל סיד בע"מ" ועל פרוטוקול שינוי השם חתמה הנתבעת 3.
ביום 1/3/07, שונה שם החברה ל"מול הים עכו בע"מ".
ביום 24/8/08, שונה שם החברה ט.אל סיד דגן בע"מ, ובפועל שונה שם החברה ברשם החברות
ביום 26/8/08.

33

גם בימי המניות בחברה שונו מספר פעמים.

ביום 20/8/08, הועברו חלק ממניות נתבעת 3 לנתבע 6. ובעלי זכות החתימה בחברה היו נתבעים 3 ו-
6.

36

ביום 24/12/08, כאשר שם החברה היה ט.אל סיד דגן בע"מ, הועברו מניות נתבע 4, למניות או חלק
ממנו נתבע 4 לנתבע 6.

ביום 15/5/09, שונה הרכב הדירקטוריון מנתבעת 3 לנתבע 2, ביום 1/1/09, שונה הרכב הדירקטוריון
מנתבים 2 ו- 3 לנתבע 6.

2

אין לחלוקת כי המכולה נמסרה לידי נתבעת 1 ביום 21/12/08, הנתבעת 1 לא השיבה את המכולה
אחר 74 ימים, או בכל מועד אחר לתובעת ו/או לחברה הספנות והמכולה נתפסה ע"י התובעת רק
ביום 28/11/09.

6

הנתבעת 1 לא הוכיחה ולא בבדל של ראייה כי התובעת חייבת לה סכום כלשהו בגין השבת כספים
או באין מה שלטענתה היה גביה ביתר, ונתבע 2 אשר טען בעדותו כי הוחלט בלשכת המסחר לחייב
את התובעת להשיב לנתבעת 1 סכומי כסף, המשיך בעדותו והשיב לאחר מכן, כי התובעת לא חויבה
לשלם לכסף לנתבעת 1 אלא נזופה. (עמ' 10 שורות 5 עד 7 לפרוטוקול).

11

לאור המפורט אני דוחה את טענת הנתבעים כי התובעת חייבת להם כסף אותו הם מבקשים לקזז
מחובות נתבעת 1 ככל שזה קיים כלפי התובעת.

14

מכיוון שנתבעת 1 היא שקיבלה את המכולה לידיה, היא שעשתה בה שימוש ונהג מטעמה הוא
שהוא לא את המכולה לחצרי הלקוח, עליה ועליה בלבד, האחריות להשיב את המכולה לתובעת ו/או
לחברת הספנות שהיא הבעלים של המכולה.

נספח 1' לכתב התביעה עליו חתומה הנתבעת הוא אישור הנתבעת לכך שהיא אחראית להשבת
המכולה.

20

משכך יש לחייב את הנתבעת 1 לשלם לתובעת את הסכום לו התחייבה בנספח ג' לכתב התביעה,
אלא התובעת לא הוכיחה מהו תעריף ההשהיה של חברה הספנות ומכיוון שמנהל התובעת העיד
בפני 23 שווי המכולה הוא כ- \$5,000,

24

אני מחייבת את הנתבעת 1 להשיב לתובעת סך 20,000 ₪ כשהם צמודים ונושאי ריבית כדין החל
מיום 21.12.08 ועד לתשלום בפועל.

27

האם ניתן לחייב את נתבעים 6-2 בחובה של נתבעת 1

הרמט 29 המסך

30

החוק 3 מונה מספר עילות סטטוטוריות לשם הרמת מסך מעל התאגיד וחייב אישי של בעליו: חוק
החב"ת, התשנ"ט-1999 סעיף 6. הרמת מסך

"(א) צדמה של מסך ההתאגדות היא כל אחד מאלה:

(1) יחס זכויות וחובות של החברה לבעל מניה בה;

(2) יחס תכונות, זכויות וחובות של בעל מניה לחברה.

(ב) עמ"ס 4, רשאי בית משפט להרים את מסך ההתאגדות אם התקיים לכך תנאי

הקב"ב בחיקוק או אם בנסיבות הענין צודק ונכון לעשות כן, או אם התקיימו התנאים הקבועים
בסעיף 38 קטן (ג).

(ג) 39 משפט הדן בהליך נגד חברה רשאי, במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים, להרים את מסך

ההתאגדות בהתקיים אחד מאלה:

א (תל אביב) 37469-01/10 *** אלי לייך - שילוח בינלאומי בע"מ נ' ט.אלסייד דגן בע"מ, דאוד ח'ורי, לוריית...
(1) השימוש באישיותה המשפטית הנפרדת של החברה נועד לסכל וכוונתו של כל דין או להונות או לקפח אדם;

(2) בסיבות הענין צודק ונכון לעשות כן, בשים לב לכך שהיה יסוד סביר להניח כי ניהול עסקי החברה לא היה לטובת החברה וכן היה בו משום נטילת סיכון בלתי סביר באשר ליכולתה לפרוע את חובותיה.

(ד) תדמת מסך לשם ייחוס חובות החברה לבעל מניה בה, תיעשה בשים לב ליכולת החברה לפרוע את חובותיה.

(ה) אין בהוראת סעיף זה כדי למנוע מבית משפט להעניק סעדים אחרים, לרבות השעיית זכותו של בעל מניה מסוים בחברה להיפרע את חובו, עד לאחר שהחברה פרעה במלואן את כל יתר התחובותיה".

11

התובעת מבקשת לטעון כי במקרה דנן, נתקיימו התנאים המבססים ייחוס החוב לנתבעים 2-6 היינו, הצגת מצגי שווא, אי כוונה להשבת המכולה ו/או ידיעה ו/או חובה לדעת שנתבעת 1 לא תוכל לשלם לתובעת את דמי השהייה, ניהול החברה במימון דק, תוך סיכון החברה ויכולתה לפרוע את חובותיה, כל אלה מצדיקים הטלת אחריות אישית על הנתבע, כך לטענת התובעת.

16

לעקבות האישיות המשפטית הנפרדת של החברה, נקבעו חריגים, אשר מטרתם למנוע מצבים בהם המסך משמש את בעלי המניות, על מנת להסתתר מן הדין או להתל בנושים. יחד עם זאת החוק קבע שהרמת מסך תיעשה רק במקרים חריגים ביותר, בהם תכונותיה של חברה נוצלו על ידי אורגן שלה טובתו ושלא בתום לב, זאת כדי שלא לערער את חיי המסחר במדינה. כאשר מתקיימים אי אילו מה החריגים, הרי שניתן להרים את מסך ההתאגדות ולהתעלם מן האישיות המשפטית הנפרדת.

23

לחבר 24, מיום שנרשמה, אישיות משפטית עצמאית הנפרדת מזו של חבריה והיא כשרה לכל זכות, חובות ופעולה משפטית, המתיישבת עם אופיה וטבעה כגוף מאוגד. זוהי פיקציה שיצר החוק במגמה לאפשר לאנשי עסקים ולאחרים לנהל את פעילותם במסגרת משפטית מלאכותית, על יתרונותיה וחסרונותיה. (פרופ' יוסף גרוס, [חוק החברות](#) החדש מהדורה שניה, 44-43).

הרמת מסך הינה שלילת האחריות המוגבלת, כאשר נעשה שימוש לרעה במסך ההתאגדות. עקרון הפרדת האישיות המשפטית הנפרדת הינו עיקרון על בדיני החברות והוכר בפסיקה ובחקיקה ככזה שהרמת המסך תעשה רק במקרים חריגים כאשר הוכחו עובדות המצדיקות הרמת המסך.

31

יפס 32 בדבריה של כב' השופטת ורדה אלשיך - בש"א (תל-אביב-יפו) 13857/01 - שמואל רובננקו נ' שיא צ'וזקות . תק-מח 2001(2), 5984, עמ' 5985. "מהותה של "הרמת מסך" במובנה ה"קלאסי" הינה ציטוט "קו החיץ" של האישיות המשפטית הנפרדת, ומתן זכות לנושה של חברה להיפרע מכיס העושר הפרטי של בעלי המניות בחברה. אין חולק, כי צעד זה, הנסמך כיום על [סעיף 6 לחוק החברות התשנ"ט \(1999\)](#), הינו צעד חריג, הנוקט אך ורק במקרים קיצוניים בלבד, בהם נעשה שימוש בולט לרעה בעקרון האישיות המשפטית הנפרדת, או שפעולות בעלי המניות עצמם שמו אותן לפלסטר".

39

א (תל אביב) 37469-01/10 *** אלי לייך - שילוח בינלאומי בע"מ נ' ט.אלסייד דגן בע"מ, דאוד ח'ורי, לוריית...
ובלשוננו של השופט זוסמן בע, א 471/88 דוד יעקוב ואח' נ' המפרקים במאוחד של מקיף חברה
להשקעות בע"מ ואח', פ"ד כג (65, 1), עמ' 70:

"... וביית המשפט מרים את המסך של תאגיד אשר מאחוריו מסתתרים בעלי המניות ונוהג בהם
ובחבליהם כבאדם אחד. אך בעשותו כן חייב בית המשפט לנהוג בזהירות שלא ייצא שכר ההזדהות
בין החברה ובעל המניות בהפסד היתרונות של ניהול עסקים באמצעות חברה כנהוג במסחר של
ימינו".
"התעלמות מישותה הנפרדת של החברה בעניין דנן יכול שתגרום אי צדק יותר משתהא צודקת,
ויכול שתגרום ערבוביה ששיעורה לא ניתן לקבוע מראש".

9

המבט הראשון והבולט מכולם, בו נעשה שימוש לצורכי הרמת מסך הינו "שימוש לרעה" במסך
ההתאגדות.

12

תרומת בדיני חברות

לעניין לעילת התרמית כבר נפסק כי ניתן להרים את מסך ההתאגדות בהתקיימותם של יסודות
עובדתיים מסוימים, (ע"א 4606/90 –הנל). "הרמת מסך כזו מכוונת כנגד בעלי המניות שביקשו לנצל
את האישיות המשפטית הנפרדת של התאגיד למטרה לא כשרה כגון הפקת טובות הנאה
לעצמם בדרך של מרמה, כשהם מבקשים להסתתר מאחורי המסך החוצץ ולהינצל מחמת תביעתם
של הלוואים או "משבט זעמו" של החוק. " (ע"א (ירושלים) 1390/00 - חברה לבניין מלון הנביאים נ'
אליהו לפז. תק-מח 2001(1), 710, עמ' 711). "הסעיף מונה שני תנאים מצטברים: האחד, שבניהול
עסק החברה היה משום נטילת סיכון בלתי סביר באשר ליכולתה לפרוע את חובותיה; והשני,
שניהול עסקי החברה כאמור "לא היה לטובת החברה".

22

אך טעני הוא, שבית משפט, היושב לדין בהליך אזרחי, ידרוש הוכחה יותר קרובה לוודאות מן
המבט הרגיל, אם מיוחסת לבעל הדין מרמה ולא (למשל) רשלנות גרידא. "ע"א 125/89, רו"ח
עובדלם בלס נ' ערן פילובסקי ואח', פ"ד מו(4), 441, 448-449

26

הקריטריונים לניהול עסקים בתרמית במסגרת דיני החברות פורטו בתיק פירוק 315/92 המרצה
387/94, עו"ד גולדשטיין כמפרק ס. עויסאת נ' עויסאת, דינים מחוזי כו(8), 713. בפסק הדין הנ"ל
קבע השופט גינת: "במקום שבו התרמית יוצרת מצג שווא, יש מקום להטיל על המנהלים שהיו
חלק בתרמית זו את הנזקים שהביאה התרמית, יהא הכינוי שניתן לפעולה אשר יהא".

31

עירובי כספי החברה עם הנכסים הפרטיים של בעלי המניות, מימון עצמי קטן יותר, יחס מינוף גדול
במיוחד והברחת נכסים מהחברה לבעלי המניות ללא תמורה ראויה, נחשבים לשימוש לרעה במסך
ההתאגדות המצדיק את הרמת המסך.

אורכס של החברה מחוייבים בשתי חובות אשר זוכות להדגשה במסגרת החוק, ונגזרות ממעמדם
בחבטם ומאופי תפקידם. הפרת חובות אלה מקימה עילה להטלת חבות אישית ישירה עליהם: 1.
חובת הירות ומיומנות (סעיפים 252, 253 לחוק החברות): 2. חובת אמונים (סעיפים 254 - 257

לחוק החברות):

חוק חוזים

א (תל אביב) 37469-01/10 *** אלי לייך - שילוח בינלאומי בע"מ נ' ט.אלסייד דגן בע"מ, דאוד ח'ורי, לוריית...
חוק החוזים ועילות חוזיות אשר הוא מקים, כמו למשל הפרת חובת תום הלב במשא ומתן לכריתת
חוזת (סעיף 12 לחוק החוזים), בקיום חוזה (סעיף 39 לחוק החוזים), וכן בכל דיני החיובים באשר
הם, §ל פי סעיף 61(ב) לחוק, יכולים להביא לחיוב אישי של האורגן אשר אחראי לכריתת החוזה.
זוהי מחוזה קוגנטית שאין להתנות עליה. הדרישה היא להתנהגות שתיעשה ביושר, בהגינות ובאמון.
גם הטעיה יכולה להיות עילה להרמת מסך, שכן היא פוגעת ביסוד הרציה שבבסיס ההסכמה בין
הצדדים:

7

חשוב להדגיש כי הפסיקה מסוייגת מהטלת אחריות אישית במקרים הללו, שכן הבא להתקשר
בחוזה עם תאגיד, עושה זאת מרצון. בניגוד לנושה נזיקי שהוא "נושה כפול", הנושה החוזי יכול
לברוטלם מי הוא מתקשר ואת אופי ההתקשרות החוזית ולכן הוא "נושה מרצון". הנושה החוזי
יכול ללמוד את סיכוייו וסיכויי ולהתגונן מבעוד מועד. בעניין ע"א צוק אור בע"מ נ' קאר
סקינזטי בע"מ ואחרים פד"י מח' (5) 669. הנשיא שמגר הדגיש את האבחנה בין השניים:
"הנושה החוזי של החברה יכול לבחור בין מסלול של התקשרות חוזית עם החברה בלבד, לבין
מסלול של התקשרות חוזית עם החברה ובעלי השליטה בה. התנאת התקשרות עם החברה בחיוב
אישי של מנהליה - חיוב עיקרי או משני (בטוחה קניינית או אישית - ערבות), פירושה העברת נטל
סיכון חדלות פרעון החברה מהנושה אל בעלי השליטה (או נושאי המשרה, האורגנים של החברה
או כל אדם אחר)..... נושה רצוני-חוזי אשר התקשר עם החברה בלבד אינו יכול לשטוח את
טרונתו כי החברה חדלת פרעון (להוציא מקרים נדירים דוגמת תרמית)"
עם זאת, הבחנה זו אינה מוחלטת ויש לבחון כל מקרה לגופו, שכן תכלית החוק היא להגן על מי שלא
אמור להיה להתגונן מראש מפני הנזק שנגרם. גם הנושה החוזי אינו אמור לצפות ניצול לרעה של
מסך ולהתאגדות כמו למשל הפרת אמונים של נושא משרה.

22

לענין עקרון תום הלב:

"מהאזן של עקרון תום הלב טמון בכך שהוא משלב סייגים חברתיים-אתיים לתוך הכללים החלים
על פעולות משפטיות ועל פעולות אחרות המתלוות אליהן (ד"נ 7/89 פנידנ' קסטרו, פ"ד לז' (4) 673,
696(6) היא חובה קוגנטית שאין להתנות עליה. הדרישה היא להתנהגות שתיעשה ביושר, בהגינות
ובאמון (בג"צ 59/80 שירותי תחבורה באר שבע נ' ביה"ד הארצי לעבודה, פ"ד לה' (1), 828)".

28

טענות המימון הדק"

בת 3114/0130 (מחוזי ת"א) דלתות חמדיה בע"מ נ' עץ בן אבו בע"מ. דינים מחוזי לג (6) 901,
31 נקבע כי - הסיטואציות בהן ניתן לייחס לחברה מימון דק, הן כאשר יש השקעה קטנה
32 מלכתחילה, חברה שמאזנה הולך וקטן, מימון על ידי הלוואת מצד ג' ויחס בלתי סביר בין
33 ההון העצמי להשקעת המעלים. הרעיון הוא להגן על הנושים במקרים שמנהלי החברה נקטו
34 בפעולות שאינן לטובת החברה תוך נטילת סיכון לא סביר ליכולת הפרעון של החברה כגון
35 "מימון דק" המסכן את יכולת הפרעון, אך הרמת המסך תיעשה במקרים של מירמה או
36 פזיזות.
37
38
39

ומן הכלל אל הפרט.

1

בענין, טענת התובעת הינה, כי התנבעים 2-6 התרשלו ונהגו בתרמית בכך שלא השיבו את המכולה במועד, הסתירו מהתובעת את מידע לגבי המקום בו נמצאת המכולה "ומשכו" את נושא השבת המכולה, עד להפיכת נתבעת 1 ל"חדלת פירעון"

5

מהמסמכים שהוצגו בפני, עולה, כי נתבעת 1, בשמותיה השונים ובעלי מניותיה השונים, פעלה לאורך תקופה קצרה. החל מהקמתה, שונה שמה ושונה בעלי המניות שבה, מספר פעמים. אך בכך אין לקבוע כי היא ו/או בעלי המניות שלה נהגו בתרמית כלפי התובעת.

9

עם זאת, שוכנעתי, כי נתבע 2, כבעל מניות וכאחראי מטעם נתבעת 1 להתנהלות מול התובעת, הסתיר במכוון את מקום המצאותה של המכולה מידיעת התובעת, לא השיב לה את המכולה, והתחבט בחוסר אכפתיות לדרישות התובעת להשיב לה את המכולה ולמנוע את הנזק. בכך, נהג כלפי התובעת בתרמית.

14

טענותיו, בדבר ניהול משא ומתן לרכישת המכולה, השתתפות התובעת בהובלתה למישור רותם, טענות בעלמא הן.

נתבעת 1, באמצעות מורשה מטעמה, יאיר משכית ובידיעת נתבע 2, חתמה על נספח ג' והתחייבה להשיב את המכולה. ככל שביקשה לרכוש את המכולה ולנהל מו"מ לרכישתה, כטענתה, בידיעת התובעת, היה עליה להחתיים את התובעת על מסמך בכתב, בו היא מוותרת על התחייבות נתבעת 1 להשיב את המכולה במועדים שנקבעו בנספח ג'.

21

הנתבעים לא הוכיחו בבדל של ראייה, כי הנתבעת ידעה את מיקום המכולה וכי העיכוב בהשבתה, היה בהסכמת התובעת.

24

נתבעת 25, כמנהל פעיל בנתבעת 1 ועל פי עדותו, היה פעיל בהתנהלות נתבעת 1 מול התובעת, ידע כי על התובעת 1 להשיב את המכולה, ידע כי היא לא עשתה כן, והסתיר מהתובעת את מקום המצאה של המכולה. בכך, נהג בתרמית כלפי התובעת.

28

משכית יש להרים את מסך ההתאגדות של נתבעת 1 כלפי התובעת.

30

לדביליאר הנתבעים, לא מצאתי כל מעורבו שלהם בהתנהלות נתבעת 1 כלפי התובעת ואני דוחה את התביעה כנגדם.

33

34

35

36

37

38

39

40

1

2

סוף צבר

4

הנתבעת 1, ביחד ולחוד עם נתבע 2, ישלמו לתובעת סך 20,000 ₪ כשהם צמודים ונושאי ריבית כדין החלמיום 21.12.08 ועד לתשלום בפועל.

כן ישלמו נתבעים 1-2 ביחד ולחוד, לתובעת את הוצאותיה ובנוסף, שכר טרחה בסך 3,000 ₪ בצירוף מע"מ 8.

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19 ניתן צום, כ' סיון תש"ע, 02 יוני 2010, בהעדר הצדדים.

20

אושרי פרוסט-פרנקל

21

22

23

24

25

26

27

28